

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. június 12.

122. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uszkocka utca 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy órá 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Tallózás.

Nyári szellő támad a kánikulában. Az eső lehütötte forrongó kedélyeket s mindenféle nyugalom s mélységes csönd, amelyet csak halk csevegés, gyanus suttozás elevenít meg egy kissé. Az emberek ilyenkor kifognak a beszédből. S nincs szenzáció, ha csak azt nem számitjuk annak, hogy a villamosvasutat kevésbé komoly baleset éri, vagy hogy a kórház kérdés ismét aktuális.

Oh az a kórházkérdés.

Mióta kísért már s még sem közeledik gyors tempóban a megvalósulás felé. A polgármester, a protofizikus és egyéb hivatalos személyiségek sietnek Budapestre, hogy a kérdést dülőre vigyék s úgy látszik, hogy a polgármester mégsem marad hűtlen a programjához: kevés politika, de annál több alkotás.

Lám, ez okos jelszó. Csakhogy nagyon nehéz megmaradni mellette s mi napi krónikások megszoktuk már, hogy napról napra programokat jegyezzünk, amelyeknek megtartásáról talán soha sem adhatunk hírt.

A fiumei magyarságnak is kellene már egyszer programot csinálni. Programot, amely nemcsak papíron, hanem a valóságban is létezik. Programot, amely élethivatásunk egy részét betölti, amelyért élni és halni tudunk.

Ugy-e, furcsán hangzik? Élni-halni valamiért. Férfiasan küzdeni valamiért, ami a magyar államiság presztizsének a megóvására irányul, amely a magyarság, ami javunk szolgálását tűzi ki életfeladatul. Nehéz dolog, de nem lehetetlen.

Nem kell hozzá egyéb, mint erős akarat amely megédi idegeinket. Sajnos, éppen ez hiányzik bennünk.

A magyarság itt nem akar többé semmit. Még talán élni és boldogulni sem. Ezt bizonyítják, igazolják az események, a tények.

Május 25-éig reklamálni kellett volna választói jogunkat. Rengeteg embert töröltek a választói listából, de azért nem akadt egyetlen egy magyar ember sem, aki tiltakozott volna jogainak elsíntofálása ellen. A közönyösség, a nemtörődömség s az élethetlenség megnyilatkozásának a jele ez.

Más polgártársaink szervekednek, szöveteznek mindentelképpen. Egymásután alakulnak a különböző egyesületek. Csak a magyarság nem tud, vagy nem akar egy táborban csoportosulni. De minek is. Hiszen a magyarság itt nem akar többé semmit.

Megalakult a szabadgondolkodók egyesülete. Ezt örömmel és lelkesedéssel kell fogadnunk. Csak azután gondolkodjék szabadon ez az egyesület. Az első cselekedete már jó irányról tesz bizonyosságot. Wahrmond, a szabad gondolat mártírja foglalkoztatta az egybegyűlteket s üdvözlő táviratot is küldtek neki. Sok ilyen támogatásra van szüksége ennek a nyílt osztrák professzornak. Nagy hatalommallatát, hogy Dalmácia visz-

küzdene ellene s az ő támasza csak a szabad gondolat ereje lehet. Az új egyesület nagy célok szolgálatába szegődött. A gondolat szabadsága nálunk ma még nem egészen határozott. Hányszor van alkalmunk épp az ellenkezőjét látni. Hányszor kell meggyőződnünk arról, hogy a világosságot elfojtja a sötétség s a szókimondást megakadályozzák a terrorizmus eszközeivel. Bizodalmunk volna ehhez az új egyesülethez, ha az élén nem azt az embert látnók, aki éppen a sajtó, a szabad vélemény megnyilvánulása ellen támadt rut eszközzel. Azonban így is jó. Hiszen az egyesület nem mindig megy az elnök után s itt is arra kell törekedni, hogy az elnök úgy táncoljon, amint a tagok hegedülnek.

A kalotthamvasztás eszméje nehezen terjed itt a magyar tengerparton. A szusáki tifuszjárvány ismét arra figyelmeztet bennünket, hogy az eszme mellett foglaljunk állást. Itt addig nem fognak véglegesen megszűnni a járványok, amíg meg nem csináljuk a krematóriumot. Biztos tudomásunk van arról, hogy a polgármester és a városi főorvos rajongó hívei a hamvasztásnak. Tegyenek hát valamit. Forduljon a város ismételtlen a kormányhoz s a különleges talajviszonyokra való hivatkozással eszközölje ki a krematórium föllállításának jogát. Ez olyan eredmény lesz, amelyért büszkén verheti a mellét egész Fiume s szomszédaink, de ellenségeink is előismerik majd, hogy ebből a földből a latin kultúra sarjadzik.

Kié Dalmácia? Az osztrák miniszterelnök legutóbb mondott parlamenti beszédében azt a vakmerő állítást kockáztatta, hogy Dalmácia közjogi helyzetének kérdését tisztázottan kell tekinteni, amennyiben az Ausztriához tartozik. Ezt az önkényes bekebelezést, amely szerzett magyar jogokba ütközik, szövetségi a képviselőházban Hódy Gyula, aki szombaton meginterpellálta az miniszterelnököt. Wekerle választól függ, vajjon Ausztria tovább is képleghet abban a tudatban, hogy a magyarok már Dalmáciáról is lemondottak.

Dalmácia Magyarországa.

Irta: Havass Rezső dr. kir. tanácsos.

Beck báró osztrák miniszterelnök legutóbb az osztrák képviselőházban Dalmácia jogi helyzetéről oda nyilatkozott, hogy Dalmáciának a Reichsráthban képviselt királyságokhoz és országokhoz való tartozása a magyar szent korona országával szemben is alkotmányosan és véglegesen megvan állapítva.

Beck bárónak e kijelentését szó nélkül nem hagyhatjuk s a magyar képviselőháznak a legelőnyesebben kell tiltakozni az ellen, mintha Dalmáciának Ausztriához való tartozása már véglegesen el lenne döntve. Első sorban a magyar miniszterelnök hivatott arra, hogy a magyar képviselőházban Beck bárónak a választ megadja, s Dalmáciához való élő törvényben gyökerező jogunkat kifejtse és megvédje.

Meg vagyok győződve, hogy az egész magyar nemzet várja Beck kijelentésének cáfolatát, hogy Dalmácia visz-

szacatolása most vagy más időben történjék meg, lehetnek is közöttünk eltérések, nem hiszem, hogy akadna magyar ember, aki megengedné azt, hogy a magyar birodalom címéből Dalmácia letöröltessék, hogy az Árpádok és az Anjouk tengerpartjáról — hajdani nagyságunkak e legdicsőségesebb színhelyéről — lemondjunk.

De nemcsak a múlt emléke miatt kell nekünk Dalmáciához ragaszkodnunk, hanem jövődöbeli gazdasági fejlődésük érdekében is. Ne feledjük, hogy aki Dalmáciát bírja, az Bosznia-Hercegovinának, Montenegrónak és Albániának kulcsát is kezében tartja.

Mint már egy ízben kifejtettem, Fiumében mindössze öt kilométer hosszú tengerpart áll rendelkezésünkre. E szűk területen, bármily becsesnek tartjuk is azt, nagyobb arányú tengeri kereskedelmet nem üzhetünk s gazdasági önállóságunkat el nem érhetjük, mit legjobban igazol az a körülmény, hogy külkereskedelmünk 85 százalékát Ausztria köti le.

Kossuth is, meg Széchenyi is, amikor a tengerre hívták a magyart, nem tekintették és nem tekinthették a tengeren való szereplésünk egyedüli támasztékául Fiumét, hanem igen is számítottak arra a tengerpartra, amely Fiumétől Cattaróig lenyulik s amely úgy jogilag, mint földrajzilag a magyar birodalomhoz tartozik. Pótolhatatlan kárára lenne tehát hazánknak, ha Dalmáciáról lemondanánk, s a legelőnyesebben szembe kell szállanunk az osztrákoknak ama főrekvésével, amelylyel Dalmáciát véglegesen Ausztriához akarják kapcsolni.

Beck bárónak oda kell mutatnunk az 1867. évi II. törvénycikket, melyben felséges királyunk királyi hitlevele és esküje van törvénybe iktatva. Harmadik szakaszában ezeket tartalmazza: „Magyarország és társországainak mindazon részeit és tartományait, amelyek már visszaszerezettek, s azokat, amelyek lsten segedelmével ezután fognak visszaszereztetni, koronázási eskünk értelmében is, a nevezett országhoz és társországaikhoz visszakapcsolandjuk”.

Majd a királyi esküben: „Magyarország és társországai határait és ami ezen országokhoz bármi jog vagy címen tartozik, el nem idegenítjük, se meg nem csonkítjuk, sőt amennyire lehet gyarapítjuk és kiterjesztjük . . .”

Mutassuk oda az 1868. XXX. törvénycikk 1. §-át, mely szerint: „Magyarország s Horvát-Szlavon- és Dalmátországok egy és ugyanazon állami közösséget képeznek, mind az ő Felsége uralkodása alatt álló többi országok, mind más országok irányában.”

Nem régi és érvényére nézve esetleg vita tárgyát képező jogi alapról van itt szó, hanem felséges királyunk esküjéről, általa szentesített törvényekről.

És mutassuk oda az osztrák miniszterelnöknek Rauch báró báni kinevezését, mely így szól:

Kedves báró Rauch!

Magyar miniszterelnököm előterjesztésére önt Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bányává ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1908. évi január 8-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Vajjon felséges királyunk aláírta volna-e e kinevezést, ha Dalmáciához való jogunkat feltétlenül el nem ismeri? S amidőn Beck báró e kinevezést olvassa, szabad-e az osztrák képviselőházban azt állítania, hogy Dalmáciának a Reichsráthban képviselt királyságokhoz és országokhoz való tartozása alkotmányosan és véglegesen meg van állapítva?

A báni kinevezést *Wekerle* Sándor magyar miniszterelnök ellenjegyezte s szinte önmagától következik, hogy *Wekerle* Sándor jogunk védelmére siessen. Ő tőle annál inkább elvárhatjuk ezt, mert múlt évi július 3-án a képviselőházban a Boszniához és Hercegovinához való jogunkat is megvédte, ezeket mondván: „Mi tisztelt képviselőház, Boszniára és Hercegovinára a magyar szent korona jogán tarthatunk igényt, a magyar szent korona jogán gyökerező igényünket fenn is tartjuk, mindig az inaugurális diplomában minden koronázás alkalmával.”

Ha *Wekerle* Sándor Boszniát és Hercegovinát illetőleg szükségesnek tartotta-e kijelentést megtenni, mennyivel inkább kell a dalmát kérdésben állást foglalnia, amely felséges királyunk és a magyar nemzet között teljesen tisztázva van. Egy percig sem szabad a közvéleményt afelől kétségben hagynunk, mintha az osztrák miniszterelnök említett kijelentése a magyar szent korona jogán bármily csorbát is ejthetne.

De még egy lépéssel tovább is kell mennünk s a dalmát-kérdést napirendre kell tüzünk.

Nemcsak az osztrák miniszterelnök ragaszkodik Dalmáciához, de az egész osztrák társadalom is, amely újabb időben óriási akciót fejt ki különösen gazdasági téren, hogy Dalmáciát eltéphetetlen szálakkal fűzze Ausztriához. Mit használ nekünk a jogfolytonosság megőrzése, ha a dalmát tengerpartnak hasznát mások élvezik s ha e tengerpart szép lassan kisiklik hatalmi körünkől!

A dalmát tengerpart a magyar nemzetnek hatalmat, nagyságot, gazdagságot jelent. Átérezte ezt a magyar képviselőház is, amidőn 1907 július 10-iki ülésében tetszéssel fogadta Dalmácia visszacsatolását sürgető petíciómát s egyhangú határozatával pártolással adta ki azt a magyar kormányának. Eddigélle harmincnyolc törvényhatóság csatlakozott e petíciómhoz. Nem egy embernek felszólalásáról, hanem országosan megnyilatkozott óhajról van tehát itt szó. S ha Dalmácia visszacsatolását kormányunk programjába felveszi és megvalósítja, úgy ez egyik legszebb, leghasznosabb és századokra kiható dicsőséges alkotása lesz.

A kamara ülése.

A fiumei kereskedelmi és iparkamara tegnap délután *Meynier* Henrik elnöklésével ülést tartott, amelyen fontos kérdések kerültek megbeszélésre. Napirend előtt egy régi kérdés foglalkoztatta a kamarai tagokat. A raktárvállalat az a bizonyos gordiusi csomó, amit sehogy sem tudnak kigöbozni, sőt mennél többet bibelődnek vele, annál jobban belezavarodnak. A tegnapi ülésen *Kaufmann* kamarai tag a vállalat szerződését tette szóvá. Egy bizottság alakítását javasolta, amely közbenjárna a kereskedelmiügyi kormánytól a raktárvállalat szerződésének felbontása tárgyában. A bizottság meg is alakult. Már több figyelmet érdemel *Premrou* kamarai tagnak javaslata a Deltán és Brajdícán uralkodó bajok szanálására illetőleg. Fontos körülmény az is, hogy a kamara magáévá tette a munkaadók szövetségének emlékiratát a munkásbiztosítási törvénynek a fiumei viszonyok alapján való módosításához.

Az érdekes ülés lefolyásáról az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

Meynier Károly elnök délután 6 órakor nyitja meg az ülést. Jelen vannak *Conulich* és *Walluchnig* alelnökök, *Battara*, *Conighi*, *Corrosacz*, *Copaitech*, *Curet*, *Chiopris*, *Ferlan*, *Kaufmann*, *Minach*, *Sirola*, *Premrou* és *Zangerle* kamarai tagok. A jegyzőkönyvet *Conighi* és *Sirola* hitelesítik.

Napirend előtt *Kaufmann* kamarai tag a raktárvállalat szerződésének felbontása ügyében szólal fel és javasolja, hogy egy bizottság járjon közbe a kereskedelmi miniszterrel s megemlíti, hogy a kereskedők és iparosok egyesülete is hasonlóan fog eljárni. A kamara elfogadta *Kaufmann* indítványát s a bizottságba beavasztották *Minach*, *Rudan*, *Vezzil*, *Svilocossi* és *Chersich* kamarai tagokat.

Ezután *Promrou* kamarai tag a Deltán és

Brajdícán uralkodó bajok szanálására a következő javaslatot teszi:

A kamara minden befolyásával hasson oda, hogy azok a hiányok, amelyek a Deltán és a Brajdícán korlátozzák a fakeskedelem fejlődését, mielőbb pótoltsanak. Így sürgősen kell gondoskodni a vasuti hidak építéséről. Az épülő hidakat oly módon kell elkészíteni, hogy egyik részükön mozdonyok és kocsik, másik részükön a gyalogjárók közlekedhessenek. A kirakodás céljára szükséges egy mozgó elevátor, amely a rakodást megkönnyítene. Ezután rendezni kell a delta állomást. A javaslatot egyhangulag elfogadták.

A kamara ezután magáévá tette a nagyváradi kamara átiratát az ipartörvény egy részének módosítása dolgában.

Majd a kereskedelmiügyi miniszternek a vasuti szolgálat ügyéről szóló leiratát tárgyalta.

Ezután *Minach* János szólalt föl a vegyiparokról az olaj vámjának leszállítására vonatkozó kérvénye ügyében.

Tudomásul vették a kereskedelmiügyi miniszternek a keleti hajószolgálat ellátására vonatkozó terveit.

Ezután zárt ülés volt, amelyen a munkások jutalmazását beszélték meg.

Az ülés este 8 órakor ért véget.

Előfizetési felhívás.

Június 1-re új előfizetést nyitottunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen magyar napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiumei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelyvel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

UJDONSÁGOK.

— **A városi delegáció** holnap délután 5 órakor ülést tart, amelyen a folyó ügyeket fogják tárgyalni.

— **Kadét k fölvatása.** E hó 18-án délelőtt 9 órakor fogják fölvatni az „*Elisabeth*” hadihajón a haditengerészeti akadémia 27 végzett növendékét. Az ünnepi aktusra több vendéget is meghívtak. A Jellacsics-ezred tisztikara is résztvesz az ünnepségen. A végzett tengerész-növendékek reggel 8 és fél óra-ór mennek a hajóra, amely ez alkalommal az *Adamich*-molónál fog horgonyozni. Az intézetben ezután misét tartanak.

— **Térszene.** A katonazenekar ma este 8 órától kezdve térszenét ad az *Adamich*-téren. A műsor a következő: 1. Zitter: „*Cocolo*”, induló. 2. Rossini: Részletek a „*Szevillai borbély*” című operából. 3. Wagner: Részlet a „*Tanhäuser*” című dalmából. 4. Hertel: Reminszcenciák a „*Sardanapalo*” című balettéből. 5. Zichrer: keringő.

— **Flottalátogatások.** Egy pólai jelentés megerősíti azt a híradásunkat, hogy a közep-tengeri angol hajóraj szeptember elején vizeinkre érkezik s elsősorban Triesztet, utóbb pedig Fiumét fölkeresi. Pólai tengerészeti körökben beszélnek, hogy az angol flottán kívül más hatalmak hadihajói is hódolni fognak a jubiláló *Ferenc József*nek.

— **Utcai ünnepség az Adamich-téren.** A köldülés ellenes szegényeket segítő

egyesület e hó 14-én, szent Vid ünnepe alkalmából utcai ünnepséget rendez az *Adamich*-téren, amely délután 6 és fél órakor kezdődik. Az ünnepség jövedelme természetesen jótékony célt fog szolgálni. Az ünnepségre nagyban folynak az előkészületek s már meg is alakult a rendezőbizottság. Lesz tombola, kárpusítás és máségyéb. De nem fog hiányozni sem a zene, sem a tánc. Az *Adamich*-teret ez alkalomból teljesen kivilágítják.

— **Szápáryék váltói.** Nemrég közölte *A Tengerpart*, hogy a budapesti rendőrség egy titokzatos váltóhamisítási ügyben nyomoz. Kiderült most, hogy *Porembsky-Kornitz* Rudolf lovag volt a hamisító, aki nemcsak gróf *Szápáry* László, hanem az öccse, gróf *Szápáry* Pál nevére is hamisított váltót, amelyet egy bécsi bankban számítottatott le. A lovag ősrégi, előkelő családból származik és jó barátja volt *László* grótnak. Miután ismeretlen helyen tartózkodik s a detektívek nem tudtak ráakadni, körözölevelet, illetve elfogató-parancsot adtak ki ellene.

— **Egy tengerész kapitány halála.** *Lister* Péter tengerészkapitány 71 éves korában elhunyt. Holttestét a Magyar-horvát hajóstársaság „*Liburnia*” gőzösén tegnap este *Lussinpiccoló*ba szállították, ahol a családi sírboltba temetik.

— **Uj hajózási társaság.** Érdekes és életrevaló tervet valósítanak meg legközebb Ausztriában. Angol tőkével hajózási társaságot alapítanak, mely külön hajókat fog építtetni és járatni az Adriai-tengeren. Ezeket a hajókon csakis gyógyulást kereső utasok foglalhatnak helyet, miért is egy-egy hajó nem lesz egyéb, mint egy uszó szanatórium. A hajókat igen előkelően és minden kényelemnek megfelelően fogják berendezni. A hajók minden lözetes menetrend nélkül, főleg a dalmát partok mentén fognak közlekedni. A társaság részvénytőkéjét 100,000 font sterlingben állapították meg.

— **Szlovének és olaszok.** A tengervidéki szlovén lakosság tegnapra nagy szokól-ünnepet tervezett, amely ellen *Maráni* képviselő görce polgármester hasztalan tiltakozott a miniszterelnöknél. Az olaszok tüntetést rendeztek az ünnepség ellen. A rendőrség csak nehezen tudta a rendet föntartani. Az olaszok zajosan tüntettek a szlovének és szokolisták ellen, sőt egyeseket követ is megdobáltak. A rendőrök öt tüntetőt letartóztattak. A további tüntetést a szakadó eső akadályozta meg. A szlovének a délutánra tervezett ünnepséget a rossz idő miatt abbahagyták, de mégis körülbelül kétezer szlovén gyülekezett a *Velodrom*ban, ahonnan tüntető körmenetre indultak el. Az utcákat egy zászlóalj katonaság és nagyszámu csendőrség szállta meg és ennek köszönhető, hogy nem történt rendzavarás.

— **Supilo intelme.** *Supilo* Ferenc, a horvát koalíció vezére a *Novi List*-ben a következőket írja:

— Emlékszik-e *Wekerle* ur, ki volt az ő közvetítője, akinek az volt a feladata, hogy vezesse a tárgyalásokat az „olyan elemekkel”, mint *Medákovics* és társai? Emlékszik-e *Wekerle* ur arra a késő estére, amikor miniszterelnöki palotából eltávolította az összes tisztviselőket és szolgákat, hogy az újságokba ne kerüljön valami? Kit hívott akkor késő éjjel magához *Wekerle* miniszterelnök ur? Emlékszik-e arra, hogy akkor ki jött hozzá és kit vezettek be azonnal? Emlékszik-e továbbá *Wekerle* miniszterelnök ur, hogy a konferencia, amelyről a nyilvánosság ugyan nem tudott meg semmit, a késő éjjeli órákig tartott és mi mindenhez fordult *Wekerle* ur, hogy rábeszélje az illetőt, hogy a horvát delegáció álljon el a nyelvkérdésben elfoglalt jogos és egyedüli törvényes álláspontjától?

— **Vasárnapi kiránduló vonat Fiume-Delnice között.** Június hó 1-én lép életbe a vasárnapi kiránduló vonat menetrendje. A Fiume-Delnice között közlekedő vonat minden vasárnap délután 2 óra 5 perckor indul Fiuméből és délután 5 órakor érkezik Delnicébe. Visszatérés Delnicéből este 7 óra 40 perckor s érkezés Fiuméba este 10 óra 38 perckor. A kirándulók tehát 2 óra 40 percet időzhetnek Delnicén.

— **Az utolsó hajójárat.** A Magyar-horvát hajóstársaság közli, hogy az utolsó hajó *Abbáziából* nem mint tervezve volt, este 10 órakor, hanem 10 óra 30 perckor indul.

— **Nyári mulatságok Abbáziában.** Az abbáziai vígalmi bizottság a nyári időszakban a következő vígalmi ünnepeket rendezi: július 4 coriandoli csata; július 11 vízi ünnepség; július 18 szépségverseny; július 25 coriandoli csata; augusztus 1 szerencsejáték; aug. 8 coriandoli csata; augusztus 17 tűzoltók ünnepe; augusztus 18 császárunnep; augusztus 22 reklám tombola; szeptember 6 vígalmi ünnepség; szeptember 8 nemzetközi uszóverseny stb.

— **Vasutasok velencei kirándulása** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete június 28. és 29. napjaira kirándulást tervez a lagunák városáig, Velencébe. A kiránduló hajó vasárnap reggel indul Fiuméből és másnap 29-én este hagyja el Velencét. A kirándulásra jogosító jegy ára 8 korona. Előjegyzéseket elfogad Fodor Armin m. v. ellenőr, az állomás vezénylő irodájában.

Telefon-számok:

Szerkesztőség	954
Kiadóhivatal	229
Nyomda	920

Távirat ◀ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, június 11. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

Az ülést megnyitása után folytatják a beruházási törvényjavaslat tárgyalását.

Supilo Ferenc magyarul kezdi beszédét. kijelenti, hogy a javaslat mostohán bánik a horvátokkal. Ezután horvátul folytatja, mire az elnök a vitát bezárja.

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár reflektál a felszólalásokra s kijelenti, hogy a kormány a magyar államvasutak ügyében a legnagyobb lelkiismerettel jár el. Részletesen ismerteti az államvasutak ügyeit. A centralizációnak nem lehet híve. Ő a decentralizációt hangoztatja az egész vonalon. Az áruforgalom az utóbbi időben emelkedett és — sajnos nem áll arányban a kocsi szaporodással, melynek hiányát a szénmizériák csak növelik. A kormányt — ugymond — igazán nem lehet mulasztással okolni. Mert 10 évi mulasztás kell itt pótolni. A javaslatot elfogadásra ajánlja. *Szterényi* államtitkár beszéde után a beadott határozati javaslatokat elvetették s a beruházási javaslatot részleteiben is elfogadták.

Ezután áttértek a közegészségügyi törvényjavaslat tárgyalására.

A horvát képviselők Budapesten.

BUDAPEST, jun. 11. A horvát képviselők legnagyobb része tegnap és ma Budapestre érkeztek. Jövetelük célja hír szerint az, hogy az ülészeket meghosszabbítják. Ezzel szemben a képviselőház folyosóján ma már gyűjtötték az aláírásokat a sürgősség kimondására, ha a horvát képviselőknek csakugyan az ülészek meghosszabbítása volna a céljuk.

Elfogott szélhámós.

NYIREGYHÁZA, jun. 11. *Krasznay* Kálmán züllött földbirtokost a múlt esztendőben fél évi fogházra ítélték család miatt. *Krasznay* a büntetés elől megszökött s azóta különböző helyeken fordult meg. Legutóbb Hadházán tűnt fel, ahol egy előkelő urneányt jegyzett el s annak ékszerreit elrabolta. A jeles válogányt letartóztatták.

Küldöttség Lengyel Zoltán kerületéből.

BUDAPEST, jun. 11. *Lengyel* Zoltán választókerületéből, *Krasznáról* ma küldöttség járt *Wekerle* Sándor miniszterelnöknél és *Günther* Antal igazságügyminiszternél. Nagy feltűnést kelt, hogy a küldöttséget nem *Lengyel* Zoltán, hanem *Szentiványi* Zoltán képviselő vezette.

A felelőtlen nagyhercegek.

SZENTPÉTERVÁR, jun. 11. A дума kisebb törvényjavaslatok elintézése után áttért a hadügyminisztérium költségvetésének tárgyalására. *Gucskov* (oktobrista) hangoztatta, hogy a hadügyminisztérium ugyan helyes utat választott a reformok megvalósítására, de ezen az uton igen lassan halad előre. Az uralkodó diszharmonia oka többek között abban a körülményben van, hogy több, a születésénél fogva felelőtlen nagyherceg, feje a katonai kormányzat különböző ágainak. A szélsőjobb tiltakozott az ellen, hogy a császári ház tagjait bevonják a vitába. A tárgyalást félbeszakították és az ülést berekesztették.

Derschatta és Prade.

BÉCS, jun. 11. Az itteni tőzsdén ma nagy feltűnést keltett *Derschatta* és *Prade* miniszterek lemondásának a híre. Az árakra a hír hatással volt, bármennyire is cáfolták a miniszterek lemondását.

A perzsi veszedelem.

LONDON, jun. 11. Pétervárról jelentik, hogy a táviróösszeköttetés Teherán és Pétervár között megszakadt. Hír szerint Teheránban nagyon komoly zavargás tört ki. Az itteni orosz nagykövetségen és a perzsa nagykövetségen még semmit sem tudnak Oroszország legközelebbi szándékáról.

2577 sz. 1908

Hirdetmény.

Mindazok, kik a legközelebbi 1908 09-iki iskolaévre a fiumei magy. kir. tengerészeti akadémiába való felvételre akarnak pályázni, felhivatnak ezennel, hogy kellően felszerelt kérvényeiket az intézet igazgatóságánál legkésőbb f. é. június 15-éig nyújtsák be.

Az említett határidőnél később beérkező ajánlatok nem vehetők figyelembe. Tudakozódásokra bővebb felvilágosítással szolgál az intézet igazgatósága.

Fiume, 1908 május 15-én.

M. Kir. Tengerészeti Hatoság.

Uj fogműterem.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a De la Ville szálló II. emeletén a mai kornak teljesen megfelelő

fogműtermet nyitottam.

Műtermemben csakis elsőrangú munkát végzek. Készítek kaucsuk- és aranyhidakat a legerősebb kivitelben és a legujabb módszer szerint.

Mérsékelt árak!

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

PALMAI ISTVAN fogtechnikus.

„De la Ville“

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb tálalkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.

DESODEROL

Halál a poloskákra!!!
az egyetlen radikális szer poloskák és más fergék ellen. Ragados betegségek ellen fertőtleníti. Elarusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakasok fertőtlenítése elvállaltatik.

14-18 éves magyar fiu.

ki legalább 3-4 középiskolai osztályt végzett kezdő fizetéssel felvétetik gyakornoknak. Cim a kiadóhivatalban

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujjonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermek-különlegességek. Panama-kalapok

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

Első és egyedüli magyar étterem.

„MAGYAR VENDÉGLŐ“

Riva Szápary, a Magyar-Horvát hajóstársaság irodája mellett.

Kizárólag magyar konyha.
KITÜNŐ VILLÁS REGGELI.

Közvetlen termelőktől - - - -
- - - beszerzett magyar borok.

Kőbányai márciusi és duplamalata sör.

Vendégszobák tengeri kilátással.
A magyarság egyedüli otthona.

Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

2 szép nagy szoba

balkonnal s tengeri kilátással, butorral vagy a nélkül azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Hezdede 9 órakor.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított
és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet
nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fő-
vényü tengeri fürdő, saját tehenészet,
jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie * Villa Monplaisir
Villa Thea * Villa Bellevue * Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve.
Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt.
Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek család-
oknak konyhával.

Tulajdonos
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.

Raktárak Via delle Piile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémáruban,
mindenféle szerszámokban és épületvasalásokban.

Feliratok. — Másoló prések. — Sulyzók.

Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben
„KOMET” önműködő ajtózáro készülék.

Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

II.

MIRAMARE NAGYSZÁLLÓ

CIRKVENICÁN.

Nyári és téli üdülőhely és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton,
— a fürdő közelében fekszik. —

Modern berendezés. — Kávéház és étteremmel.
Lift. — Villanyvilágítás. — Olvasó terem.

Hidegvizgyógyintézet. — Meleg házi fürdők.

Figyelmes kiszolgálás

Mérsékelt árak.

Nagy Alkalmi Vétel!!

Partiban vásárolt
nagy mennyiségű uri-
női- gyermek-
divatharisnyákat
hatalatlan olcsó
árban ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME. Via Andrassy I. sz.

Pálma-Hajviz

a jelenkor orvosakértőinek vizsgálata
alapján az elismert legjobb hajviz. Növény-
és gyökérkivonatokból természetes úton
előállított higiénikus hatásokban bővelkedő
hajviz.

■ PÁLMA-HAJVIZ ■

erősíti a hajszálok gyökereit és ezáltal
megszünteti a haj idő előtti kihullását és
megakadályozza a korpa-képződést.

■ PÁLMA-HAJVIZ ■

a hajnövést jótékonyan előmozdítja és an-
nak meglevő színét épségben tartja.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrasznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-
zelében).

■ Ára K 2.50 ■

Viszontelárusítóknak engedmény.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron- Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

A **DREHER ANTAL**-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-ter 6. — Telefon szám 22.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csémege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-ter 6.

ABBAZIA

BRISTOL

kávéház és étterem

Elsőrendű szálló 120 szobával a
fürdő központjában: (a villamos va-
sut megállóhelyén).

Lift, fürdőszobák, villanyvilágítás.

Mérsékelt szoba- és penzió-árak.

Kitűnő magyar konyha.

Figyelmes és pontos kiszolgálás

Magyar személyzet.

Tulajdonos **Rudovits Vilmos.**

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2
a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. — Kitűnő borok.
Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

Maluszewski Szaniszló CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája
CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.
Kitűnő italok és frissítők.
Legfinomabb cukorsütemények.

Ha szereti az egészséget,
használjon kizárólag
aluminium konyhadényeket

tisztá alumíniumfém-ből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrassy 17. — FIUME — Via Andrassy 17.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mernőki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villanharító, telefon és villanyos-csengő berendezések.

Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolftram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.